

4. Струтинська І. В. Дефініції поняття «цифрова трансформація». *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 48–2. С. 91–96.

5. Петько С. М. Теоретичні основи цифрової трансформації суб'єктів господарювання. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2129>.

6. Дергачова Г. М., Колешня Я. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки, вимоги та технології. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2020. № 17. С. 280–290.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-151>

## **ВСТАНОВЛЕННЯ СУТНОСТІ ПОСЛУГ У СФЕРІ СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

**Кричфалушій Віталій Іванович**

*аспірант кафедри адміністративного, фінансового  
та інформаційного права,*

*Ужгородський національний університет  
м. Ужгород, Україна*

Визначення публічної послуги корелюється із поняттям «суспільна послуга», що широко використовується в європейському праві. У європейському праві поняття «суспільна послуга» (англ. public service, фр. service public, нім. öffentlicher Dienst) має важливе значення, особливо в контексті забезпечення базових потреб населення та функціонування економіки, та ґрунтується як на праві Європейського Союзу (ЄС), так і на національних правових системах держав-членів. Суспільна послуга – це діяльність або послуга, що надається для задоволення основних потреб суспільства, є доступною для всіх громадян та здійснюється під контролем або за участю держави чи органів місцевого самоврядування. Європейське право розрізняє дві категорії таких послуг: послуги загального економічного інтересу (Services of General Economic Interest, SGEI) [1], що формуються у сфері ринкової діяльності, яка виконує важливу соціальну функцію і регулюється державою (наприклад, у сфері енергетики, транспорту, пошти, телекомунікацій тощо); послуги без економічного інтересу або послуги загального характеру (Non-Economic Services of General Interest) [2], що не є ринковими і надаються виключно в інтересах суспільства (і

тут необхідно говорити про послуги у сфері освіти, охорона здоров'я, соціальні послуги).

Послуги загального інтересу (Non-Economic Services of General Interest) – це послуги, які державні органи країн-членів ЄС класифікують як такі, що становлять загальний інтерес, і тому підлягають певним зобов'язанням щодо надання громадських послуг. Вони можуть надаватися як державою, так і приватним сектором. До прикладів послуг загального інтересу необхідно віднести послуги у сфері: громадського транспорту, поштові послуги та охорону здоров'я.

Послуги загального економічного інтересу – це основні послуги, що надаються за плату, такі як поштові послуги. Такі послуги підпадають під дію правил європейського внутрішнього ринку та конкуренції. Однак, можливі відступи від цих правил, якщо це необхідно для захисту доступу громадян до основних послуг.

Неекономічні послуги, такі як поліція, юстиція та обов'язкові схеми соціального забезпечення, не підпадають під дію спеціального європейського законодавства або правил внутрішнього ринку та конкуренції.

Соціальні послуги загального інтересу – це ті, що відповідають потребам вразливих громадян і базуються на принципах солідарності та рівного доступу. Вони можуть мати як економічний, так і неекономічний характер. Прикладами є схеми соціального забезпечення, служби зайнятості та соціальне житло [2].

Закріплення соціальних послуг загального інтересу здійснюється у таких нормативних положеннях, як: стаття 14 Договору про функціонування ЄС (TFEU), що визнає важливість послуг загального економічного інтересу для соціальної згуртованості ЄС; у Протоколі № 26 до Лісабонського договору, що визначає роль суспільних послуг у сприянні соціальній та територіальній єдності [3]; у Рішеннях Суду ЄС (наприклад, справа Albany International BV, C-67/96 [4]).

До основних ознак суспільної послуги (або послуги без економічного інтересу або послуги загального характеру (Non-Economic Services of General Interest) [2]) в європейському праві відноситься: універсальність; доступність; якість; контроль держави, що передбачає гарантування їх надання через впровадження системи їх захисту.

При наданні суспільної послуги (або послуги без економічного інтересу або послуги загального характеру (Non-Economic Services of General Interest) [2]) важливим є дотримання принципу субсидіарності, що розуміється як основоположний принцип європейського права та державного управління, який означає, що рішення мають прийматися на найближчому до громадян рівні, тобто ті завдання, які можна ефективно вирішити на нижчому рівні (місцевому, регіональному), не повинні

передаватися на вищий рівень (національний чи наднаціональний). Таким чином, головною ознакою публічних послуг, або послуг, що надаються без економічного інтересу, є їх можливість задовольнити потреби відповідних територіальних громад на місцевого рівні, а відтак пріоритетним має бути визнано необхідність їх зосередження в межах компетенції органів місцевого самоврядування, але із створенням можливостей надання фінансової допомоги з боку держави у відповідних відносинах.

Таким чином, у європейському праві суспільна послуга (або публічна послуга, або послуга, що надається без визначеного економічного інтересу) має розумітися як послуга, яка визнається необхідною для загального добробуту і може регулюватися або фінансуватися державою задля забезпечення рівного доступу для всіх громадян, що є ключовим елементом європейської соціальної моделі публічного адміністрування.

Отже, юридична природа послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації має слідувати із їх відношення до сфери публічних послуг, але при цьому вимагає їх виокремлення від сфери адміністративних послуг, що характеризуються домінуванням публічно-владної діяльності адміністративного органу для отримання певного результату.

### Література:

1. Services of General Economic Interest. <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/services-of-general-economic-interest.html>
2. Services of general interest [https://commission.europa.eu/topics/single-market/services-general-interest\\_en](https://commission.europa.eu/topics/single-market/services-general-interest_en)
3. Договір про заснування Європейської Спільноти (Договір про заснування Європейського економічного співтовариства). [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_017#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text)
4. Luc Gyselen. Case C-67/96, Albany v. Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie; Joined Cases C-115–117/97, Brentjens' Handelsonderneming v. Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de handel in bouwmateriali. *Common Market Law Review*. Volume 37, Issue 2 (2000) pp. 425 – 448.